

de Catalunya, 1906); *Notes històriques dels pessebres* (en *Catalunya Franciscana*); *Mare de Déu de la Gleba. Notes referents a Iconografia, Bibliografia i Goigs de la Patrona de la Plana de Vich* (Manresa, 1923); etc. En la ja històrica Assemblea catalanista de Manresa, de 1892, en la qual foren elaborades les cèlebres «Bases», presidí una de les sessions. Era acadèmic corresponent de les Acadèmies de Medicina de Barcelona i Madrid, i així mateix de la de Bones Lletres de Barcelona.

Miquel González Sugrañes

Exemple de l'eficàcia del propi esforç d'un home auster, laboriós i constant, fou la vida del Sr. González Sugrañes. Nat a Tarragona (6 gener 1838) en una llar humil, vingué de jovenet a Barcelona a treballar de tipògraf; ací pogué establir, més endavant, una modesta impremta, resultat dels seus estalvis i base econòmica de la seva vida, i ací restà plenament incorporat a l'activitat ciutadana. En defensa dels ideals democràtics intervingué ben aviat en la política local. Republicà convençut i militant, fou elegit Alcalde popular de Barcelona en el temps de la República espanyola. Durant els mesos que va exercir aquella magistratura (24 agost 1873-6 gener 1874), en moments accidentats i difícils, la seva gestió administrativa fou prou afortunada perquè li valgués una digna reputació àdhuc entre els seus adversaris polítics. Per això després, malgrat mantenir-se fidel al seu ideari, fou cridat repetides vegades a intervenir en afers importants de la ciutat: així va ésser nomenat vocal del Consell Directiu de l'Exposició Universal de Barcelona, de 1888, i hagué de participar (sovint com a regidor, reiteradament elegit) en les tasques de diferents comissions municipals, principalment en les de caràcter benèfic.

En 1896 va publicar el seu primer llibre (reeditat més tard) *La República en Barcelona. Apuntes para una crònica*, en el qual explicava documentalment els principals episodis ocorreguts en aquesta ciutat durant el període turbulent de 1872-1874. Altra obra seva, publicada en 1903, duu per títol: *Mendicidad y beneficencia en Barcelona* i conté diversitat de notícies històriques i d'indicacions relatives a la utilitat social de les principals institucions de beneficència de Barcelona, tot consignant, així mateix, algunes consideracions respecte la conveniència d'introduir-hi determinades millores i d'ampliar amb nous establiments caritatius el sistema existent d'assistència pública. Però l'obra més important del Sr. González Sugrañes ha estat la *Contribució a la història dels antics gremis dels Arts y Oficis de la Ciutat de Barcelona* (volum I, 1915; volum II, 1918), que malauradament ha restat interrompuda i que seria molt convenient de continuar. Concebuda amb la finalitat de fer l'apologia dels antics gremis, aquesta obra havia d'estar constituïda per una sèrie de monografies històriques, les quals, com indicava l'autor, havien de «donar a conèixer tot lo relatiu a la vida interna y externa dels oficis establerts en aquesta aimada terra nostra durant l'Edat mitjana y dies que la seguiren». El primer volum està format per tres monografies referents als gremis d'Agullers, Apotecaris i Argenters; el segon en conté dos, relatives als dels Llibreters i els Estampers. A base de nombroses dades, moltes d'elles inèdites, tretes la major part dels dos grans fons arxivístics de Barcelona, són estudiats en aquests volums l'origen i evolució de cada un dels respectius gremis, l'organització i la reglamentació que tingueren en distintes èpoques, els privilegis que anaren obtenint i la funció social i influència que, en les fases diferents del seu desdoblament, exerciren. Un bon apèndix documental, que acompanya cada una de les monografies esmentades, dóna particular valor a aquests volums. Quan el Sr. González Sugrañes estava reunint encara materials per a altres monografies d'aquesta sèrie, la seva mort, ocorreguda en 9 de juny 1924, vingué a truncar la seva lloable labor. — F. V. T.

Mn. Manuel Betí Bonfill

El dia 17 de març de 1926 moria a la vila de Sant Mateu, d'on era arxiprest, aquest il·lustre historiador valencià a qui tant deuen els estudis històrics. Estudiant del seminari de Tortosa, el canonge arxiver O'Callaghan l'inicià en les primeres pràctiques de paleografia, únic mestratge que va rebre a part de la seva carrera eclesiàstica. L'amor que va sentir sempre per la seva terra, la vocació innata a esbrinar el passat dels llocs on residí o que visità en les seves excursions científiques, completaren la seva formació.